

(א) [לשיל ת.ח. ג] ולקמן טו.א. ג [וחלון כ.א. ד] יצמות עת. ע"ש תוספתא קדושין פ"ה (ט) ערכן טו., (ו) תוספתא ספי"ד, (ז) ד' (ח) [נבלשית מ]. (ט) [נימיה מו. א] [פ"ה ה"ו]. (ס) פ"י שמיים, (ז) וע"ע מו"י יצמות עי: ד"ה מנימין ותוס' מגילה יב: ד"ה זלן,

תורה אור השלם

- ישב בסתר עליון בצל שדי ותלונן;
 - ועין נאף שמך דנף לאמר לא תשרני עין וסתר פנים ישים;
 - איוב כד טו תבטח שגאח במשאון תגלה רגתו בקהל;
 - משלי כו כו פי כל סאון סאון ברעש ושמלה מגוללה בדרים ותתה לשרפה מאבלת אש;
 - ישעיהו ט ד בטאפה בשלחה תריבה הנה ברחו דקשה ביום קרים;
 - ישעיהו כו ח דאחם בני יעקב לא בליתם; מלאכי ג ו אספה עליומו רעות חצי אבלה בם;
 - דברים לב כג במלואת פירך יצר לו כל יד על עמל תבאנא;
 - איוב כ כב רננו צדיקים בני לקשרים נאנה תהלה;
 - תהלים לג א טבעו בארץ פשריה אבד ושרר בריחיה מלקח ושריה בגוים אין תורה גם נביאיה לא קצאו חזון מתי;
- איכה ב ט

הגהות הב"ח

(א) נב' לא תשורני עין וסתר פנים ישים ד"ה וכי' עש"י: (ב) רש"י ד"ה לכתיה ללמדנו שגמיה: (ג) ד"ה דוד וכו' או על כסף וזהב מל: (ד) תוס' ד"ה מנימין וכו' נושא את אלו והכי פירך הכא ע"כ ל"פ אלף אם תנצלנו: (ה) בא"ד לא נצלנו מצרים והכי תנא בסדר: (ו) בא"ד דלא משתני טעיה של נצלנו דהיינו דאמר דאמר בלבד דמכתיב:

מוסף רש"י

בציצול. אור נאה (שורבין קט.). שלשה כסות. כספור תהלים וסע פריעה וגו' (וחיון צב.). בימי פריעה נבה. שהמריצה נבוכדנצר דמתיב (ירמיהו מז) לנא נבוכדנצר מלך נבל וגו' (סס.). במלואות ספקו יצר לו. כשתמלא סאתו בעונות הכהה אז יצר לו, מנא מלוי זכה (שברין טו.).

פניה מוריקות. הכי תני לקמן" אינה מספקת לשמות עד שפניה מוריקות ועיניה זולטות: **הראסה לו באצבעוסי.** רמזה לו לנא אכלה: **מאלו בהמה.** שעורים: **במקידה של חרש.** פחומה ומגונה שזכורות: **שם זה פנים.** פנאי לפרע ממנה. ושמי אני את פני (ויקרא ט) ונתתי (את) פני (שם י) כולן לשון פונה אני מכל עסקי ועוסקי בהן: **הכסה שגאה במשאון.** (שגאמר במשאון) המכסה דבר השני למקום. במשאון צמח כמו שגאה (איז ב) שעושה מעשיו צחושך: **כי כל סאון.** שגא ללמדנו שאף עבירות קטנות נפרעות הימנו: **למה לי.** מחמת לחמת נפקא: **למדא.** (ש צממה שמוד מודדן לו הפרעון מעין החטא: **שילוחה.** איצודה מן העולם: **ג' נוסות.** צחלומי של שר נבוכדנצר מלך נבל להכות את ארץ מצרים: **עם הצרוסייה.** לימות המשיח. אלמא לא נטרדה צמכה ראשונה: **וכי סימא הנך אודו.** הראשונים כלו כולן ואלו מאומות אחרות היו שנישנו צארך מצרים: **מלוי ראשון.** הוא עליו. נתגיייר: **אשיא לנני מצרים עשה.** בת מצרית לגירות כדי שיהא בן בני שלישי וראוי לישא בת ישראל דמתיב (דברים כג) צנים אשר יולדו להם דור שלישי יצא להם בקהל ה' שם הייתי משיא לנני מצרית ראשונה היה בן בני שני מלד האם **דלמך ציצמות** (דף עט.)

ובקידושין (דף סו.) [צנים אשר יולדו] להם הלך אחר פסולן. אלמא עדיין מצרים הם דלילו אשר אומות מותרין לנא בקהל מיד. מנימין לית ליה הא דלמך ציצמות (דף עט.) שהעמונים והמצרים מותרין לנא בקהל שכבר עלה סתמריז ונללל את כל האומות והכי נמי קמני צתר דהך מילתא צמספתא דקדושין" אמר לו ר"ע מנימין טעיה שכבר עלה סתמריז ונללל כו': **אהא.** מן המקרה הזה: **חזי נלים.** מכותי כלות: **צמלאות ספקו.** כל רגונו: **יצר לו.** תבואתו כרה: **אלא נוה סהלה.** על עסקי נוה צמים שצנו יללוהו: **שלא שטנו שונאיהם צמעשה ודיהם.** להיות הננים מהם: **דוד דכתיב** **עצמו צארך שעריה.** לעיל מיניה כתיב חשב ה' להשחית חומת צת ליון ועלה כתיב טבעו צארך ומגודת ליון היא עיר דוד וציתו דכתיב צספר שמואל (ב ה) וכשצאו כרים צימי דקיהו טבעו השערים דלתות השערים שהיו של נחשת או של א) והכ כדי שלא יסאוס אויבים ועצים לא נשאו אתם: **מה שצקשה לא ניתן לה.** שאסורה לצועל: **ומה שצידה נתנו הימנה.** אם שומה מים מתה ואם הודתה נאסרה לנעלה והפקידה כתובתה:

נחש

אבימי תחת מחילות של היכל תנו רבנן סוטה נתנה עיניה במי שאינו ראוי לה מה שביקשה לא ניתן לה ומה שבידדה נמלוהו ממנה שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו

המקנא פרק ראשון סוטה

מ.

מנימין גר המצרי וכו'. מקשים מפרק תפלת השחר (זכרות דף כח.) דלמך צו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפניהם צצית המדרש ואמר להם מה אני לנא בקהל אמר לו ר"ג אסור אתה א"ל ר' יהושע מותר אתה א"ל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומוצאי אמר לו ר"י וכו' עמון ומוצא צמקומס הן יושצין והלא כבר עלה סתמריז מלך אשור ונללל את כל העולם כולו א"כ אפילו מנימין היה מותר לנא בקהל ועוד מקשינן אהיהא דתפלת השחר דלמך פ"ק דמגילה (דף ע"ב): **זיל לגבי עמון ומוצא דיתבי אדוכתייהו כחמרא** אדוריהא שנאמר שאנן מוצא מנעוריו וגו' מיהו הכא צשמעמין לא קשיא מידי כמו שפרש"י דמנימין היה טועה וסבור שלא נתצללו דקתמי סיפא צתוספתא דפ' צתרא דקדושין אמר לו ר"י ועקיבא מנימין טעיה הלכה כבר עלה סתמריז ונללל את האומות לא מצרים צמקומס ולא עמונים ומוצאים צמקומס אלף עמון נושא מצרים ומצרי נושא עמונית ואחד מן אלו מותר בכל משפחות האדמה ואחד מכל משפחות האדמה נושא את אלו (י) והכא הכי פירושא עד כאן ל"פ אלף אם נתצללו אי לאו אכל כולי עמלא מורו דישנן בעולם אכל היהא דמגילה תיקשה ופר"ת דסתמריז אע"פ שצלל את כל העולם כולו ארץ מצרים לא צלל דכתיב (מלכים ז כד) צפרעה נכה ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנאת מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים עד נהר פרת אלמא סתמריז לא צלל (י) והכי תנא צסדר עולם מיום שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד לא זקפה ראש אכל עמון (ומוצא) צלל לכל הנהו (י) לא אשכחן צדיא של צללנן דכתיב (ישעיהו לו) מי בכל אלהי הארצות וגו' וצמצרים אשכחן צדיא של צללנן אלף שטפן דאמרי' וצמוצא אשכחן צדיא לנא צלל דכתיב שאנן מוצא מנעוריו וכו' אמר ירמיה ליהי קרא הוה שאנן מכלל לנא צלל וצמגילה גרסינן זיל גבי מוצא דיתבי אדוכתייהו ול"ג עמון דעמון לא יתבי אדוכתייהו וציצרות (דף כח.) אמרינן וכו' עמון ומוצא צמקומס הן יושצין ל"ג ומוצא וחורבן נבוכדנצר לא חשיב צלל דכי היה מחריז נבוכדנצר היה מניח דלת הארץ צמקומס אכל סתמריז היה מעציר לארץ ומצללן והכי אמרינן צפ' צתרא [לקמן מו:] גבי לוז היא לוז שלא צללה סתמריז ולא החריצה נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו רשות לעצור שם וצכ"מ תולה צללן צסתמריז וחורבן נבוכדנצר ולפוס רהיטא גרס עמון צדיי מוצא וליתא

דפרישית ותו לא מיד ע"כ פירושו וקשה לפירושו מן התוספתא דקתמי לא מצרים צמקומס הם יושצין ויש לנו לשבש כמו כן לפירושו הא דקתמי לא מוצאים צמקומס ואי ל"ג מוצאים צמספתא ועמון צמגילה לא קשיא מידי: **אף הכיתי** אאומה ושנית. ה"ה דלהא הוה מני למיפרך הא דרצה והא דמנימין ותימיה מאי הוה מני לתרך דלא הוה מני לתרך למלך של אומה מדקאמר ואתם בני יעקב דמשמע אכל בני יעקב קאמר וצאומה שלימה מיירי: **אלף**

עין משפט גר מצוה

[א] מ"י פ"ג מה'ל סוטה ה'ל א): [ב] מ"י פ"ג מה'ל אסרו"ב ה'ל כ' טו"ע א"ש"ע סי' ד טע"ו:]

תוספות שאנץ

ג' כסות האמורות המצרים הוא בחלום שר פריעה המשקים של פריעה ובמדרש יש דלעתיד משקה הקב"ה האומות כוס התרעלה וכשיגעו למצרים ואמר כבר שיתיה פמיים יאמר לה הקב"ה שיהא בן בני ראוי לבוא שמה דאין שתייה זו כאחרות אלא (א) לא תק עוד והיינו דכתיב אך ובכלל כל העולם חוץ ממוצא כדאמר בפרק תפלת השחר וכו' עמון ומוצא צמקומס הן יושצין והלא עלה סתמריז ובלבד ר"ל דסתמריז לא בלבד אוחן של מצרים אלא הביאן כחבלים עד לפני ירושלים וכשהצליח חזקיהו וראו הנס השלימו עמו וקבלו על שמים עליון והחזירן למקום אי נמי ר"ל דהיהו דמנימין דהכא היתה אחר מ' שנה שפסקה גלותן וחזורו למקומן וה"ג קאמר התם [בתוספתא דיריין] דאמר מנימין כשראה שחזרו ר"י ליהודה גר העמוני ואמר להם אני אף כמו כן אמרו לו לארצך יש קצבה לאחד מ' שנה דכתיב בקרא גבי מצרים מקץ מ' שנה אישבי ולו אין קצבה: ומיהו פ"ה הכא דלית ליה הא דאמר עמד סתמריז ובלבל כל העולם והכי נמי קתני [בפרק בתרא] [בחר דהך] מילתא [בתוספתא] דקידושין אמר לו [ר"ע] מנימין טעיה שכבר עלה סתמריז. ל"ה. משנבה מקדש ראשון נגנו אהל מועד ולית ליה לההוא תנא כמאן דאמר דארון גלה לבלל כדאמר ביומא אלא סבירא ליה כמאן דאמר יאשיהו גנו:

(א) ע"י הגירסה צילקוט תהלים רמז סמ"ג.

